

**ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ім. ІВАНА БОБЕРСЬКОГО**

Кафедра української та іноземних мов

ПЛАН-КОНСПЕКТ

лекції № 3 з дисципліни

“УКРАЇНСЬКА МОВА ПРОФЕСІЙНОГО СПРЯМУВАННЯ“

для студентів факультету туризму

спеціальностей 073 Менеджмент, 241 Готельно-ресторанна справа, 242 Туризм

Тема: **“ Термінологічна лексика в системі професійного мовлення”**

План лекції

1. Становлення та розвиток української наукової термінології.
2. Поняття «термін», «термінологія».
3. Джерела поповнення української термінології.

1. Становлення та розвиток української наукової термінології.

Жодне суспільство не може існувати без мови: всі народи і кожна окрема людина живуть у мовній сфері. Рівень розвитку наукової мови впливає на інтелектуальний поступ суспільства, свідчить про стан мовного самовиявлення народу.

Формування наукової мови в Україні відбувалося за несприятливих умов, тому галузеві терміносистеми не розвивалися природно. Умови бездержавності України унеможливлювали становлення науково-технічної, природничої, гуманітарної та мистецької терміносистем.

Зацікавлення науковою мовою в Україні зростало в часи національного відродження. Коли послаблювалися заборони та переслідування, українська наукова мова мала можливість розкривати свій потенціал.

Історія формування української термінології є окремою частиною історії розвитку всієї лексичної системи мови. Розглядаючи формування української термінології, виділяємо шість періодів, які яскраво ілюструють зв'язок розвитку лексичної системи мови з історією матеріальної і духовної культури українського народу.

1. Період стихійного нагромадження термінологічної лексики (IX – перша половина XIX ст.).
2. Період другої половини XIX ст. – початку XX ст. Діяльність Наукового товариства імені Тараса Шевченка
3. Третій період, пов'язаний з утворенням наукових товариств у Східній Україні
4. Період діяльності Інституту української наукової мови
5. Період функціонування української термінології 1932–1990 років
6. Сучасний період розвитку української термінології (90-ті роки XX ст. – початок XXI ст.)

2. Поняття «термін», «термінологія».

Кожна мова розвивається у тісному взаємозв'язку з суспільством, в якому функціонує. Чим вищий рівень розвитку суспільства, тим на вищому щаблі стоїть його мова. Адже саме мова фіксує досягнення у всіх галузях суспільного життя, починаючи з побутового і закінчуючи найновішими науковими сферами діяльності. **Зафіксувати досягнення людської цивілізації, нові поняття допомагає наукова термінологія.**

Коли йдеться про термінологію зазвичай розрізняють:

а) науку про терміни (в цьому значенні набуває популярності лексема “*термінознавство*”);

б) фахову лексику, як складник загальнономовного словника (*термінологія української мови, німецька термінологія*);

в) спеціальну лексику, що обслуговує певну галузь науки чи техніки (*термінологія фізичної культури та спорту, лінгвістична термінологія*)

Термін, як і всі інші мовні універсалиї, важко дефініювати. Проблематичність такого завдання зумовлює чимало найрізноманітніших спроб визначити самі поняття “термін” і “термінологія”. Хоч вони мають багато спільного, практично кожен дослідник термінології пропонує своє визначення.

Очевидно найкомпактнішим та найбільш вичерпним є визначення наукового терміна, запропоноване Комітетом науково-технічної термінології АН СРСР (КНТТ):
”Термін – це слово чи словосполучення, яке є єдністю звукового знаку та співвіднесеного (зв’язаного) з ним відповідного поняття в системі понять певної галузі науки та техніки”

Науковий термін є важливим засобом поступального розвитку науки. Постійна диспропорція між поняттєвим апаратом, яким оперує кожна наука, стимулює динаміку галузевих термінологій, їх постійне вдосконалення.

У сучасному термінознавстві (зокрема, у працях Т. Кияка) визначено такі найважливіші характеристики наукового терміна:

1. Термін повинен відповідати правилам і нормам певної мови.
2. Термін має бути систематичним (входити до складу терміносистеми).
3. Термінові притаманна властивість дефінітивності (кожному терміну відповідає чітке визначення, зорієнтоване на відповідне поняття).
4. Термін відносно незалежний від контексту.
5. Термін має бути точним, хоч у субмовах спостерігаються численні “хибно орієнтовані” (термін Д. С. Лотте) одиниці.
6. Термін повинен бути коротким, хоча ця вимога часто суперечить вимозі точності, семантичної повноти терміна.
7. Термін має бути однозначним, хоча б у межах однієї терміносфери (на рівні кількох субмов полісемія термінів є досить поширена).
8. Термінології не властива синонімічність, яка перешкоджає адекватному сприйняттю інформації.
9. Терміни експресивно нейтральні.
10. Термін повинен бути милозвучним.

Терміни поділяють на **загальнонаукові** (*аксіома, ідея, гіпотеза, формула*) і **вужькоспеціальні**, вживані в якійсь одній галузі науки (*доданок, множник, ділене, від'ємник*).

Від термінів необхідно відрізнити **номенклатурні знаки**. Відмінність полягає в тому, що в основі термінів закладено загальні поняття, а в основі номенклатурної назви – одиничні. **Номенклатура** – *це сукупність умовних символів, графічних позначок, греко-латинських назв на позначення певного маркування*. До номенклатури зараховуємо серійні марки машин, верстатів, приладів, підприємств, організацій, установ, географічні назви. Наприклад, *півострів, острів, море, гора* – це терміни, а *Крим, Корсика, Сардинія, Чорне море, Альпи, Карпати* – номенклатурні назви. У машинобудуванні *двигун, привід, кермо, важіль, глушник* – це терміни, а *джип, мерседес, тойота* – номенклатурні назви.

Слід розмежовувати термінологію і **професійну лексику**. Одиницею професійної лексики є професіоналізми, які позначають спеціальні поняття, знаряддя чи продукти праці. Професіоналізми виникають тоді, коли певна галузь ще не має розвиненої термінології (рибальство, полювання, ремесла). Різниця полягає в тому, що термін – це цілком офіційна, узаконена назва певного наукового поняття, а **професіоналізм** – *напівофіційне слово, сферою вживання якого є мовлення (зубний лікар замість стоматолог, материнка замість материнська плата)*. Професіоналізми мають емоційно-експресивне забарвлення і є обмеженими у вживанні. Професійну лексику використовують люди певної професії у жаргоні (слензі).

Окрім загальнотеоретичних питань, що стосуються термінів і термінології, термінознавство як синтетична міжгалузева дисципліна охоплює такі напрями роботи:

1. Лексикографічний. Це створення термінологічних словників, серед яких словники-довідники, словники-тезауруси, перекладні словники, частотні словники, словники рекомендованих термінів, словники сполучуваності, словники нових термінів.

2. Уніфікація і стандартизація термінів. **Уніфікація** – це впорядкування термінологій різних галузей науки, техніки, економічного та культурного життя. **Стандартизація** – це вироблення терміна-еталона, який би відповідав усім лінгвістичним та логічним вимогам до терміна і використовувався б у межах певної терміносистеми та на міжгалузевому рівні. Стандартизацію термінів здійснює Держстандарт. У світі існує чимало термінологічних організацій, що займаються стандартизацією термінів на міжнародному рівні.

3. Створення картотек і баз даних. Оскільки у зв'язку з розвитком науки наші знання про навколишній світ розширюються, поглиблюються і вдосконалюються, а словники не встигають за розвитком науки, не розкривають закономірностей функціонування термінів, то така ситуація вимагає перебудови систем реєстрації і донесення до спеціаліста даних про

терміносистеми. Цьому сприяє створення банків термінів – автоматизованих або на основі ручних картотек.

Перший такий банк було створено завдяки плідній співпраці термінологів різних країн світу в Німеччині, він містив 2 млн. термінів дев'ятьма мовами.

В Україні над атоматизованим фондом мови працюють науковці-термінологи, зокрема М. Пещак. Автоматизований банк термінів повинен мати солідне лінгвістичне забезпечення – ґрунтуватися передусім на наукових текстах, оскільки саме в них відображаються процеси розвитку слова.

4. Переклад і редагування термінів. Однією з найскладніших проблем є переклад термінів з однієї мови на іншу. Переклад може бути буквальним (дуже точним), за допомогою синонімів, за допомогою тлумачення, за допомогою транслітерації (передають словозвучання засобами іншої графічної системи). Перекладаючи термін, необхідно користуватися однією назвою в усьому тексті. Щоби належно підібрати перекладений відповідник, слід враховувати вмотивованість терміна і точність передавання позначуваного поняття. Невдалі назви можуть стати причиною спотворення наукової концепції. Тому важливим є редагування наукових текстів.

5. Організаційний напрям. Це видання спеціальних термінознавчих журналів (“Науково-технічна термінологія”, “Термін і слово”, “Термін і текст”), проведення термінологічних конференцій державного та міжнародного рівнів, робота постійних семінарів.

3. Джерела поповнення української наукової термінології.

Ще однією важливою проблемою термінознавства є творення нових термінів, адже кожна нова одиниця має бути не тільки нормативною, але й семантично вичерпною, гармонійно вписуватися у терміносистему.

У кожній мові методи творення нових термінів поділяють на три групи:

- а) використання наявних ресурсів;
- б) модернізація наявних ресурсів;
- в) використання нових ресурсів.

Тобто терміни творяться на базі тих слів, що вже існують у мові, або на основі іншомовних елементів. Окремим шляхом є творення штучних слів. Таким чином, А. Дяков, Т. Кияк виділяють три основні способи термінотворення:

1. Використання внутрішніх ресурсів мови: а) *творення похідних слів*; б) *надання наявним словам нових значень*; в) *складання основ*; г) *творення словосполучень*.
2. Пряме запозичення терміноелементів: а) *повне запозичення (внутрішня форма разом із зовнішньою формою)*; б) *неповне запозичення (тільки внутрішня форма)*.

3. Творення штучних слів.

Із внутрішніх ресурсів мови терміни створюються, як правило, п'ятьма основними шляхами:

1. **Надання наявним словам нових значень.**
2. **Афіксації**, (побудова нових термінів за допомогою деривативних афіксів).
3. **Основоскладання та словоскладання.**
4. **Утворення термінологічних сполучень.**
5. **Утворення абревіатур.**

Запозичення – це перенесення поняття та слова (словосполуки), яке його називає, в іншомовний соціум, в іншу національну культуру. Тобто мовне запозичення різних видів є результатом процесу запозичення поняття.

Наукова термінологія активно адаптує іншомовні запозичення, внаслідок чого пряме запозичення є ще одним продуктивним способом збагачення термінології. Виділяють повне та часткове запозичення. *При першому – об'єктом запозичення є як внутрішня, так і зовнішня форма. При частковому запозиченні – тільки внутрішня форма (мотивація). При повному запозиченні іншомовне слово адаптується до фонетичних та морфологічних особливостей мови-реципієнта. Залежно від цього розрізняють повну та часткову асиміляцію.*

Основним способом часткового запозичення є калькування, тобто буквальний переклад із мови-продуцента на мову-реципієнта. Калькування посідає проміжне місце між прямим запозиченням та перекладом терміноелементів: при калькуванні внутрішня форма запозичується, а зовнішня – перекладається. Розрізняють кальки **повні** (послідовний дослівний переклад у мові-реципієнті всіх елементів слова з мови-продуцента, наприклад *handball* – *ручний м'яч*) та **часткові** (переклад компонентів терміносполучення, запозиченого з мови-продуцента, наприклад *water polo* – *водне поло*).

Мовознавці застерігають, “коли у мові є до 72 – 85% запозичень, так званих термінів-інтернаціоналізмів, то чи маємо ми право говорити про існування цієї національної мови?”. Зауважимо, що в англійській мові кількість запозичень становить лише 5 відсотків від загального числа новотворів.

Серед запозичених термінів виділяють пласт **інтернаціоналізмів**. Це міжнародні терміни, які вживаються не менше, як у трьох неспоріднених мовах і мають зазвичай греко-латинську основу: *туризм* – *англ., франц., укр.*; *хостел* – *англ., франц., рос.*; *готель* – *англ., франц., рос.*

Отже, запозичення є продуктивним шляхом збагачення української термінології галузі фізичної культури та спорту. Однак слід враховувати, що використання іншомовних термінів для забезпечення фахових комунікативних потреб має бути регламентованим,

оскільки надмірна кількість запозичень часто призводить до ускладнення сприймання інформації, перевантаження чужомовними лексемами мови загалом та галузевої терміносистеми зокрема.

ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ТЕРМІНОЛОГІЇ

Сучасна українська термінологія – це відносно стабільна і закріплена традицією лексико-семантична система, що перебуває у стані безперервного руху і поступового вдосконалення. Розвиток термінології зумовлений факторами суспільно-політичного, фахового та мовного характеру.

У мовознавчій літературі знаходимо два погляди на місце термінології в структурі сучасної української мови: більшість учених розглядає термінологію як підсистему загальнолітературної мови, інші науковці вважають термінологію, як і діалектну лексику, жаргони, різновидом української мови, що належить до пасивної лексики, оскільки значна частина термінів не є загальним надбанням, а функціонує у вузьких спеціальних сферах.

Історія формування наукового стилю, зокрема його лексики, свідчить про те, що основою формування термінології є літературна мова. Будь-яка терміносистема – це частина словникового складу літературної форми мови. Тому є підстави вважати термінологію підсистемою лексичної системи літературної мови, у якій виявляються закономірності, що діють у літературній мові, а також специфічні риси.

У термінології наявні лексико-семантичні процеси, характерні для лексики загалом: полісемія, омонімія, синонімія, антонімія, родо-видові відношення. Проте названі процеси реалізуються у термінології специфічно.

Полісемія термінів – вияв загальномовної закономірності, яка полягає в тому, що одному мовному знакові (слову) може відповідати декілька значень. Спостереження показують, що багатозначність розвивається в таких самих розрядах слів-термінів, що й у системі загальнолітературної мови. Наприклад, абстрактні іменники виявляють здатність розвивати конкретні значення (*геометрія – геометрія крила літака*), назви процесів називають також результати цих процесів (*композиція, вимірювання*). Отже, полісемія термінів – це природний прояв загальних законів розвитку лексики. Проте слід домагатися однозначності терміна, тобто співвіднесеності лише з одним поняттям у межах терміносистеми і споріднених з нею систем.

Омонімія в терміносистемах виникає, коли значення багатозначного в минулому слова розходяться настільки, що втрачається спільна основа. Такі слова входять у різні терміносистеми (*морфологія – в природознавстві та мовознавстві, реакція – в хімії та фізиці*). Омоніми виникають також внаслідок творення термінів за допомогою використання

побутових слів (*лапка, хвіст, шийка*). Ставши термінами, ці слова наповнюються зовсім новим термінологічним значенням.

Багатозначні терміни і терміни-омоніми можуть існувати, не змінюючи семантики, і поза контекстом. Цим терміни відрізняються від загальноживаних слів, які можуть змінювати значення залежно від фразового оточення.

Синонімія у термінології – це теж вияв загальномовної закономірності. Особливістю цього явища в термінології є те, що терміни-синоніми співвідносяться з одним і тим самим поняттям й об'єктом. Тому в термінології наявні абсолютні синоніми, що позбавлені стилістичних відтінків. Однак терміни-синоніми відрізняються іншими ознаками, наприклад, структурою, походженням, особливостями функціонування.

Причинами появи синонімів у термінології є:

- вживання запозиченого терміна й автохтонного (*адаптація – пристосування, асиміляція – уподібнення, прогрес – розвиток*), кількох запозичених термінів (*боніфікація – рефакція*), декількох автохтонних номінацій (*злука – возз'єднання*);
- існування повного варіанта терміна й аббревіатури чи короткого варіанта (*підсилювач високої частоти – ПВЧ, перфораційна карта – перфокарта*);
- використання прізвищового терміна і терміна, створеного на основі класифікаційної ознаки (*булева алгебра – алгебра логіки*);
- наявність словесного і символічного позначення понять (*O₂ – кисень, + – плюс, % – відсоток*);
- вживання словотвірних варіантів, що мають ідентичні значення (*антигрипозний – протигрипозний*), що мають ідентичні та неідентичні значення, оскільки терміни, утворені безафіксним способом, мають значення процесу і результату (*перевід – переведення, нагрів – нагрівання*), що відрізняються позначенням тривалості дії (*відтворення – відтворювання, заземлення – заземлювання*);
- використання застарілих і сучасних термінів (*регент – диригент, ікт – акцент*).

Синонімію вважають небажаною в термінології: вона свідчить про етап формування терміносистеми. Але, зважаючи на несприятливі умови для української наукової мови в період національної бездержавності, синонімічні найменування вважаємо позитивним явищем. За сприятливих умов розвитку термінології постає можливість відібрати найвдаліші з-поміж синонімічних номінацій.

Антоніми апріорно займають вагоме місце в термінології, адже будь-яке явище, поняття, предмет сприймається глибше та яскравіше при зіставленні чи протиставленні, віднаходженні антитези, діаметрально протилежного значення. Антоніми – це термінні одиниці, які позначають не будь-які протилежні поняття, а обов'язково поняття співвідносні,

тобто ті, які належать до одного і того самого ряду явищ об'єктивної дійсності, об'єднаних змістом на основі їхнього протиставлення.

В антонімічні відношення вступають різнокореневі терміни-слова (*бемоль – дієз, вступ – фінал, збагачення – зубожіння*), спільнокореневі терміни-слова (*гармонія – дисгармонія, тональність – атональність, рентабельність – нерентабельність*) і терміни-словосполучення (*зовнішня торгівля – внутрішня торгівля, у музиці: головна партія – побічна партія*).

Більшість українських різнокореневих антонімічних пар мають мотивацію в загальнолексичних антонімах: *зліт – посадка, захворювання – одужання, виробництво – споживання*. Значну кількість антонімічних пар становлять інтернаціоналізми: *гіпербола – літота, імпорт – експорт*.

Основи і префікси є регулярними засобами вираження антонімічних відношень у терміносистемі. Протилежні поняття виражаються за допомогою використання префіксів полярного значення: *недозапилення – перезапилення, сурядність – підрядність*. Найпродуктивнішим способом вираження протилежного поняття є приєднання до терміна зі стверджувальною семантикою заперечної частки *не*: *рентабельність – нерентабельність, платоспроможність – неплатоспроможність*. Протиставлення інтернаціональних термінів виражається префіксами *де-*; *анти-*; *а-*; *екстра-* – *інтра-*; *гіпер-* – *гіпо-*: *концентрація – деконцентрація, гормони – антигормони, тональність – атональність, екстралінгвістика – інтралінгвістика, гіпердинаміка – гіподинаміка*.

Крім однокореневої антонімії, яка ґрунтується на кореляції префіксів, у терміносистемах наявні й пари антонімів, у яких антонімічні відношення побудовані на протиставленні перших компонентів складних слів за однакових других. Так, усічені основи *макро-* і *мікро-* містять ознаки протилежного розміру: *мікроструктура – макроструктура, мікромолекула – макромолекула*. Для вираження протилежності одиничності чи множинності, вираженої другим компонентом складного слова, вживають усічені основи грецького походження *моно-* (*одно, єдино*) і *полі-* (*багато*): *моносемія – полісемія, монотеїзм – політеїзм*. Відповідні структурні типи наявні й серед українських термінів: *багатозначність – однозначність, багатоврожайність – маловрожайність*. У наведених прикладах антонімічність одного із компонентів складного терміна спричиняє антонімію всього складного терміна.

У терміносистемах різних галузей є чимало антонімічних пар серед словосполучень: *зовнішня торгівля – внутрішня торгівля, головна тональність – побічна тональність, наголошений звук – ненаголошений звук*.

Для вираження відношень протилежності використовують і різноструктурні терміни: *безробіття – працевлаштування, вільна конкуренція – монополія.*

Антонімічні відношення сприяють глибокому проникненню в сутність протиставлених понять, дають змогу цілісно та системно сприймати наукову інформацію, визначаючи місце кожного терміна в терміносистемі.

Пароніми – це близькі за звуковим складом слова, що називають різні поняття. Виділяють зовнішньосистемну паронімію (одне найменування паронімічної групи належить до терміносистеми, а друге є загальноживаним словом або терміном іншої галузі): *циркування – циклювання, дефект – дефектон, тензор – цензор.* Найпоширенішою є внутрішньосистемна паронімія, що утруднює вживання термінів: *карбон – карбен, гармонія – гармоніка, капронова – капринова – каприлова кислота.*

Серед термінів вирізняємо пароніми трьох типів: автохтонні найменування (*образ – образа, говір – говірка, звичай – звичка*), назви іншомовного походження (*реферат – референт, метил – метилен, екскурс – екскурсія*), українські та запозичені найменування (*нарада – нарація, прокляття – проклітика*).

Українські паронімічні назви – це переважно спільнокореневі слова, що відрізняються афіксами (*музичний – музикальний*). Пароніми іншомовного походження поділяють на спільнокореневі (*стенограма – стенографія, концепт – концепція*) та різнокореневі (*тембр – темп, концепція – концесія, хінін – хітин*).

Паронімія в термінології і загальноживаній лексиці має спільні риси. Слід пам'ятати, що фонетична близькість паронімічних найменувань може призводити до їх сплутування. Щоб запобігти неправильному вживанню термінів-паронімів, необхідно враховувати семантику словотвірних елементів іншомовного походження.

Отже, всі процеси, властиві українській лексиці, притаманні й термінології, яка як невід'ємна частина лексичної системи мови належить до найвідкритіших систем. Кількісні та якісні зміни в межах української термінології є результатом взаємодії лінгвальних та екстралінгвальних чинників і закономірностей.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Гриценко Т. Б. Українська мова за професійним спрямуванням: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2017. 624с.

2. Мацюк З., Станкевич Н. Українська мова професійного спілкування: Навчальний посібник. 5-те вид. – К.: Каравела, 2017. – 352с.
3. Мозговий В. І Українська мова у професійному спілкуванні. Модульний курс . 4-те вид., Навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2017. 592с.
4. Українська мова за професійним спрямуванням: навчальний посібник для студентів закладів вищої освіти / уклад. О. В. Бабакова, З. О. Митай, О. Г. Хомчак – Мелітополь: ФОП Однорог Т. В., 2018. 151с.
5. Пентилюк М. І., Маруніч І. І., Гайдаєнко І. В. Ділове спілкування та культура мовлення: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2018. 224с.
6. Шевчук С. В., Клименко І. В. Українська мова за професійним спрямуванням: підручник. 5-те вид., виправ. і доповнен. К.: Алерта, 2019. 640с.
7. Мозговий В. Українська мова у професійному спрямуванні: навч. посіб. – Київ: Центр учбової літератури, 2019. 590с.
8. Шевчук С. В. Клименко І. В. Українська мова за професійним спрямуванням: підручник. 5-те вид., виправ. і доповнен. К.: Алерта, 2019. 640с.
9. Кацавець Р. С. Українська мова: усна і писемна (ділове спрямування): Навчальний посібник. Київ.: Алерт. 2020. 280с.

Додаткова

1. Ботвина Н.В. Міжнародні культурні традиції: мова та етика ділового спілкування. – К., 2000.
2. Дороніна М. Культура спілкування ділових людей. – К., 1998. Українська ділова і фахова мова: практичний посібник на щодень / М. Д. Гінзбург, І. О. Требульова, С. Д. Левіна, І. М. Корніловська; За ред. М. Д. Гінзбурга. – 2-ге вид., випр. і доп. – К.: ІНККОС, 2017. 654с.
3. Українське ділове мовлення: Навчальний посібник / С. В. Шевчук. – 9-те вид., випр. і допов. – К.: Алерта, 2018. – 302с.
4. Українська мова (за професійним спрямуванням): навчальний посібник-практикум / Г. Л. Вознюк, С. З. Булик-Верхола, І. П. Васишин, М. В. Гнатюк, І. Б. Ментинська, І. Д. Шмілик. 10-е видання, доповнене і виправлене. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2019. 308с.
5. Український правопис. Київ. Наук. думка, 2019. 392.
6. Боровська О. Короткий тлумачний словник термінів галузі фізичної культури та спорту - Л.: ЛДІФК, 2003. – 54с.
7. Боровська О. В. Співвідношення національних та інтернаціональних термінів в українській термінології галузі фізичної культури та спорту : автореф. дис. ... канд.

філол. наук : [спец.] 10.02.01 „Українська мова” / Боровська Ольга Василівна ; НАН України; Ін-т укр. мови. – К., 2004. – 17 с.

8. Боровська О. Проблеми перекладу спортивної термінології / О. Боровська, У. Дмитрів, І. Стефанишин // Молода спортивна наука України : зб. наук. пр. з галузі фіз. культури та спорту. – Л., 2008. – Вип. 12, Т. 1. – С. 51-55.

Інформаційні ресурси

1. Українська мова професійного спілкування: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів: k106.khai.edu>loadliterature>filename

2. Культура фахового мовлення: Навчальний посібник / За ред. Н. Д. Бабич. <http://194.44.152.155/elib/local/sk718399.pdf>